

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt III. Idem Maurino Episcopo (a) Burg.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

in 6. cap. final. de re iudic. eod. lib. non tamen ideo conferre valet beneficia ea, quæ spectant ad collationem Episcopi cum consilio Capituli, *cap. unic. §. cum vero, hoc tit. in 6.* quia tunc potius ad Episcopum solum, quam ad Capitulum simul collatio spectat. Quid tamen de resignationibus pure, aut sub conditione faciendis coram Capitulo, & de collationibus beneficii in graduatos faciendis observandum sit, prosequuntur Solorzanus & Chopinus *suprà*, Lotherius *dist. q. 2.*

6.
Exponitur
cap. 6. de ju-
re patron.

Sed supra traditis obicitur textus in *cap. 6. de iure patron. in collect.* in illis verbis: [Ex diligenti relatione Magistri E. accepimus, quod cum bona memoria R. quondam Episcopus vester, de assensu & voluntate nostra ipsum in Canonicum Ecclesie vestrae recepisset, assignans ei xl. solidos sub annua pensione, nomine præbendæ percipiendos, quousque præbendæ vacaret in eadem Ecclesia, ad quam ipsum intulavit, cum eum ad Diaconatus ordinem promoveret, prædicto Episcopo de medio sublato, & redditibus Episcopatus ad sicum devolutis, cum quædam præbendæ in jamdicta Ecclesia vacaret, charissimus in Christo filius noster H. Illustris Rex Anglorum eam Thomæ clerico suo contulit, cui etiam aliam postmodum in eadem Ecclesia vacantem cum Archidiaconatu, ad quem dicitur pertinere, concessit, quas simul non debet habere, cum nulli sit licitum in una & eadem Ecclesia duas præbendas obtinere. Quo de facto idem Thomas sanctum præbendæ sibi prioris taliter collatæ Stephano fratri suo de Regia auctoritate consilii conferre præsumpsit. Quia igitur interest nostra, quæ in Ecclesiis Dei ita ordinata fuerint, studiosius emendare, d. v. per A. f. m. quat. si præbatus E. à commemorato Episcopo de assensu, & voluntate vestra in Canonicam Ecclesiam fuerit assumptus, ita quod cum præbendæ vacaret, sibi deberet ibidem assignari, præbendam illam cum fructibus, quos prædictus Thomas Stephano fratri tuo post susceptum Archidiaconatum cum præ-

bendæ dicitur contulisse, memorato E. omni die, & ap. rem. auctoritate nostrâ, quantum assignatus, & eam sibi faciatis in pace, & in quiete dimitti, quia pro non dato habetur, quod ab illo datur, qui non potest de jure donare.] Ex quibus apparet, Sedē vacante collationem præbendarum non reservari futuro Episcopo, immo potius à Principe seculari fieri. Igitur non recte in præsentī doceatur, Sedē vacante, collationē beneficiorum futuro Episcopo esse reservandam. Pro cuius textus expositione sciendum est, olim Regio in eligendis Episcopis juri coherisse custodiam vacantium Ecclesiarum, & occupationem reddituum interim provenientium, ut probavi in *cap. 2. de offic. ordin.* & eo jure regalium in Ecclesiis vacantes insurrexerunt Angliæ Reges, referunt Guillel. Rufus anno Christi 1089. Mathæus Paris. anno 100. Polydor. Vergil. *lib. 10. hist. Angliæ.* Guill. Brito *lib. 1. Philip.*

*Nam Rex Anglorum sui usurpaverat illud,
Usque modo, ut solus Pastores ipse crearet:
Nam quotiens pastore carens Prælatice Sedes,
Civile lecho, naturalive vacasset,
Protinus Ecclesia bona cuncta vacantis, ab
ipso*

*Usurpat a suis converterebantur in usus,
Sicque Dei sponsam viduans, quantum ipse volebat,*

Cogebat placito sibi demum nubere sponso.

Licet ex pacto Joannem Angliæ Regem jus hoc vacantium Ecclesiarum cessasse in Romanam Ecclesiam, ut Innocentium sibi conciliaret, referant Mathæus Paris. & Wesmonaster, & ex his Altessera de Ducibus, *cap. 8.* Unde in prædicto textu juxta illam corruptelam contulit Rex Angliæ præbendam Sedē vacante, non quia ex jure communi alii quam successori collatio beneficiorum spectet. Eodem etiam modo exponendus est textus in *cap. dilectus 34. de præbend. junctis in ejus notis adductis.*

CAPVT III.

Idem Maurino Episcopo (a) Burg.

Constitutis olim coram bonæ memoriæ I. Papæ prædecessore nostro procuratore Ecclesie sanctæ Mariæ de Castro Sororum, & bonæ memoriæ G. Burgen, Episcopo prædecessore tuo, dictus procurator petebat ab eodem Episcopo restitutionem tam super libertate liberè sibi eligendi Prælarum, quam etiam super terris ipsius Ecclesie, & rebus aliis, quibus omnibus pars sua spoliata fuerat, ut dicebat. *Et infra:* Lite igitur coram eodem prædecessore nostro super præmissis legitimè contestatâ, & postmodum coram iudicibus delegatis factis confessionibus, & receptis testibus ab eisdem, causa fuit ad nos instructa remissa. Procuratoribus igitur partium in nostra præsentia constitutis, cum super præmissis partium plenius intellectis, reprobatis quibusdam depositionibus testium, qui vacante Burgen, Ecclesia, & carere legitimo defensore fuerunt minus justè recepti, procuratorem tuum nomine tuo de fratrum nostrorum consilio ab imperitione alterius partis sententialiter duximus absolvendum, quæstione proprietatis parti utrilibet reservatâ.

NOTÆ.

NOTÆ.

(a) **B**urg. Ita restituo textum, & epigraphen ex quinta compilatione Honorii III. edita à Cironio, ubi *sub hoc tit. cap. 2.* textus hic reperitur: veram ejus historiam retuli in *cap. licet, de usibus.*

COMMENTARIUM.

Verum est, Sede vacante, omnia ea, quæ sunt jurisdictionis, ad Capitulum devolvi, *cap. olim, de majorit. & obed. cap. 1. eod. tit. in 6. cap. ad abolendam 9. de heretic. cap. nunc. hoc tit. in 6. cap. si Episcopus 3. de suppl. neglig. eod. lib. cap. 2. de offic. vucar. eod. lib. Trident. sess. 7. cap. 10. & sess. 23. cap. 10. & sess. 24. cap. 16. probant Hallierius de hierarch. jurisdic. lib. 3. cap. 3. fol. 342. Solorzanus tom. 2. de jure Indiar. lib. 3. cap. 12. Valenzuela consil. 107. & in his Regnis Hispaniarum, ex concordia inter Magnum Philippum II. & Pium IV. Capitulum succedit in omni jurisdictione, quæ competeat Episcopo ut Episcopo, Solorzanus, & Valenzuela *ubi proxime.* In his autem; quæ ad rem dispensationem, & administrationem ipsam spectant, omni modo locum habet sententia præsentis rubricæ, *ne Sede vacante aliquid innovetur;* quæ cum sententiam perfectam contineat, pro lege habetur, ut supra probavi in rubric. *ut lue non contest.* Idem Canonici interim prohibentur quidquam sibi vindicare ex juribus Ecclesiæ, aut Prælati, qui deceffit, *cap. hoc hujus placiti 12. q. 2. cap. 45. de elect. cap. quia saepe 40. eod. tit. in 6. & omni modo de ipsius statu quidquam**

immutari non potest, dum non est qui ejus jura possit tueri, & defendere, *cap. 1. hoc tit. cap. si quæ de rebus, 12. q. 2. cap. 4. & 15. de præscript. docet Barbola de potest. Episcop. alleg. 132. etiam probavi in dicto cap. 15. ideoque Capitulum non potest judicium, etiam cum defuncto cæptum sit, suo Marte prosequi Sede vacante, ex hoc textu, nec constitutionem aliquam facere, quæ Episcopo inferat præjudicium; & si fecerit, nulla est ipso jure, etiam si juramento firmata fuerit, *cap. sicut 27. de jurejur. Corvinus lib. 1. aphorism. juris Pontif. tit. 19. Nec contrarium probat textus in cap. cum consuetudini, de consuet. in illis verbis: Irruas decernentes, si quas forte feceritis in ipsius Episcopi præjudicium, postquam est regimen Parisiensis Ecclesiæ adeptus.* Ex quibus à contrario deducitur, constitutiones eas, quas fecit Capitulum antequam Prælatum adeptus esset Ecclesiæ regimen, etiam in ejus præjudicium valere. Quia responderetur primò argumentum à contrario sensu deductum non valere, cum sequitur absurdum, deinde quia in eo textu tantum agebatur de constitutionibus à Capitulo Parisiensi factis vivo Episcopo, sine ejus consensu, & consilio, unde super illis tantum consultus Honorius respondit, idem profectò responditur de aliis in præjudicium ejus factis Sede vacante. Capitulum verò posse Sede vacante ex potestate legislativa statuta facere, quibus ligetur futurus Episcopus, probat pluribus relatis Diana p. 11. tract. 3. resol. 24. qui *integræ tract. 4. part. 8. prosequitur potestatem Capituli Sede vacante; & titulum Illustrissimi, quo concionatores salutant Episcopum, non deberi Capitulo Sede vacante, probat Illustr. Araujo tract. 2. q. 9. moral. q. 13.**

TITULUS X.

De his quæ fiunt à Prælato sine consensu Capituli.

CAPVT I.

Ex Concilio apud (a) Valentiam.

[Irrita erit Episcoporum donatio, vel venditio, vel (b) commutatio rei Ecclesiastica, absque collaudatione (c) & subscriptione clericorum.]

NOTÆ.

(a) **V**alentiam.] Ita etiam habetur in *cap. 1. sub hoc tit. de his quæ conceduntur ab Episcopo sine consensu clericorum, in 1. collect. & apud Burchardum lib. 3. Decret. cap. 170. sed in nullo Concilio Valentino Galliar, vel Hispaniarum reperitur hæc verba, ut notarunt Antonius August. in 1. compil. & lib. 1. de emendat. Gratiani, analog. 14. Severinus Binius in notis ad Concil.*

Valent. tom. 1. fol. 509. Sed in Concilio Carthag. 4. can. 32. hæc habentur verba: *irrita erit donatio Episcoporum, vel venditio, vel commutatio rei ecclesiastica, absque conventia, & subscriptione clericorum.* Ex eo citatur à Carnotensi 3. p. Decret. cap. 231. sententia verò hujus textus ex Leone citatur à Gratiano in *cap. sine except. 12. q. 2. & ab Innocentio III. in cap. 1. & 2. hoc tit. in 3. collect. Credo ergo in Synodo apud Valentiam sub Damaso celebrata anno 374. teste Baronio*